

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVIŠTĚ
V PARDUBICÍCH

Památky ve správě NPÚ

V průběhu čtyřicátých až osmdesátých let byl postupně do správy centralizované odborné instituce sdružen evropsky unikátní soubor excelentních památkových areálů určených primárně k prezentaci veřejnosti. Institucionální blízkost památkové péče a správy těchto objektů v posledních třech desetiletích umožňovala jejich komerčně neagresivní využití s vizí „výkladní skříň“ oboru. Některé zvláště významné areály, nacházející se nejednou v povážlivém či v havarijním stavu, Národní památkový ústav i v současnosti přebírá do své správy a postupně investuje do jejich záchrany.

Litomyšl, zámecký areál, od roku 1945 ve vlastnictví státu, bylo zde zřízeno Muzeum české hudby, uzavřené po roce 1989. V 70. a 80. letech 20. století byla restaurována sgrafita na plášti budovy, včetně lunetové římsy. Na restaurování se podílel Olbram Zoubek. V roce 1999 byl zapsán na Seznam světového dědictví UNESCO. Každoročně v červnu a červenci se zde odehrává festival Smetanova Litomyšl.

Slatiňany, zámek, renesanční zámek se v 18. století stal majetkem rodu Auerspergů, postupně prošel několika stavebními úpravami a zůstal ve jejich držení až do znárodnění v roce 1945. Následně zde bylo vytvořeno Státní hipologické muzeum. V poválečném období byl zámek stranou investic a některé části byly zbourány. Proces obnovy pozdržela restituční kauza, zastavená na vlastní návrh žalobce v roce 2006. V současné době probíhá proces obnovy areálu z prostředků IROP, zámek je i během prací veřejnosti přístupný.

Přestože se po předchozích desetiletích marasmu v posledním třicetiletí dosud všechny rozsáhlé památkové objekty nepodařilo zcela stabilizovat, mnohé příkladné způsoby restaurování a funkční rehabilitace historických budov i koncepční prezentace jejich autenticky dochovaného vybavení směřují k přesvědčivému začlenění těchto jedinečných památek do prostředí otevřené společnosti.

Kunětická hora, hrad, rozsáhlý hradní komplex zde stával již ve druhé polovině 14. století, k největší přestavbě došlo za pánů z Pernštejna. Počátkem 20. století hrad zakoupil Musejní spolek a započala obnova podle Dušana Jurkoviče. Od 70. let 20. století musel být hrad kvůli špatnému technickému stavu postupně uzavřen. Znovu zpřístupněn byl v roce 1993 a průběžné opravy probíhají až do dnešních dnů.

Litice, hrad, založen přibližně koncem 13. stol. Jeho dnešní podobu významně ovlivnily stavební úpravy v letech 1933–1935. Současným stavebním úpravám předcházela archeologická výzkum v 80. letech 20. stol. Po základních zabezpečovacích pracích byl areál hradu v roce 1992 zpřístupněn veřejnosti. V následujících letech bylo odborně konzervováno veškeré zdivo. V březnu 2015 došlo k rozsáhlému zřízení lícového zdiva bývalého severního paláce. Stěna byla dostavěna a obnovena červenou litickou žulou stavební technologií srovnatelnou s technologií středověkou.